

Prof. Dr. Serap NAZLI

AÜEBF

**Aile Uyum Programının Kuramsal Temelleri-1:
Eko-Sistemik Yaşam Modeli**

PDR müdahalelerinde kuramsal temeller

- Kuram olmadan program tasarlanmaz.
- Kuram, programın bilimsel temelini oluşturur.
- **Peki hangi kuram seçilmeli?**
 - ✓ Programın amacına uygun olmalı
 - ✓ Güncel yaklaşımlar olmalı
 - ✓ Danışanların kültürüne ve SED'e uygun olmalı
 - ✓ Uygulanabilir ve ekonomik olmalı

Aile Sosyal Uyum Programının Kuramsal Temelleri

Sistemik
yaklaşım

Pozitif
Psikoterapi
«denge» modeli

Sistemik Yaklaşım Nedir?

- Aile danışmanlığı «sistem» odaklıdır.
- Neden → Sonuç düzlemi yoktur.
- Yaşam kompleks ilişkiler ağıdır.
- Karşılıklı etkileşim vardır.

Aile Sistemi

Sistem: Girdi---İşlem---Çıktı

Aile sistemi bir **amacı** yerine getirmek üzere çeşitli **öge** ve süreçlerden oluşan,

- amacı doğrultusunda belli **girdileri** sahip olduğu süreçler aracılığıyla işleyen,
- böylece amacına uygun **çıkıtlar** üreten,
- **çevresini** etkileyen ve etkilenen bir yapıdır.

Aile danışmanlığında sistemik yaklaşımlar (1950-60 yıllar)

- Aile danışmanlığının tarihsel gelişiminde Bertalanffy'nin **Genel Sistemler Teorisinin** katkısı büyük olmuştur.
- **Bertalanffy'e** göre *bir sistemi anlamak için parçaları tek tek incelemek yeterli değildir; parçalar arasındaki ilişkiler ve bütünün işleyişi esas alınmalıdır.*
- Bu bakış açısı özellikle aile danışmanlığına temel varsayımlarına yansımıştır.

Ekolojik Sistemler Teorisi (1970-1990)

- **Bronfenbrenner**'in Ekolojik Sistemler teorisi, aile danışmanlığında birey ve aile sorunlarının yalnızca içsel dinamiklerle değil, çok katmanlı çevresel, kültürel ve zamansal bağlamlar içinde ele alınması gerektiği vurgulayarak sistemik yaklaşımı derinleştirmiştir.
- Bronfenbrenner'ın Ekolojik Sistemler Teorisi, aile mikrosisteminin çocukların refahını etkileyen yönlerine ve hem aileler hem de çocuklar üzerindeki daha geniş bağlamsal etkilere odaklanmaktadır.
- Bronfenbrenner (1992) bireylerin gelişiminde rolü olan çevresel sistemleri beş temel katmana ayırmıştır.
- Bunlar mikrosistem, mezosistem, ekzosistem, makrosistem ve kronosistem olarak adlandırılır.

Ekolojik Sistem Yaklaşımı (Bronfenbrenner):

Ekolojik sistemler yaklaşımına göre, insan varoluşu büyük ölçüde içinde bulunduğu sistemler ve bu sistemlerin birbirleriyle etkileşme biçimi tarafından belirlenmektedir:

1. **Mikrosistem:** Bireyin birincil dereceden yakın ilişki içinde bulunduğu çevresidir.
2. **Mezosistem:** Mikrosistemde yer alan grupların karşılıklı etkileşimi ile oluşan dinamikler mezosistemi oluşturur.
3. **Ekzosistem:** Bireylerin doğrudan yakın ilişkide bulunmadığı uygulama ve prosedürleri kapsayan sistemdir.
4. **Makrosistem:** Toplumun genel yapısına ilişkin faktörleri kapsar. Mikro, mezo ve ekzosistemlere şeklini veren kültürel, yasal, sosyal tüm yapılar bu kapsamda değerlendirilir.
5. **Kronosistem:** Zaman içinde değişen sosyokültürel ve çevre koşullarının bireyi yaşamına yansması ve onu etkilemesi kronosistem kapsamında değerlendirilir.

Artık «Uzay» Çağındayız 😊

- Tarım-Sanayi-Bilgi Çağında kimler ve neler ile temas ediyorduk?
- **Uzay Çağında** kimler ve neler ile temas ediyoruz?
- Katmanlar değişti mi?
- Bronfenbrenner'in 4 katmanı yeterli mi?
- Çocuğu ve aileyi etkileyen başka sistemler var mı?
- Bireyler ve aileler nasıl bir sistemde yaşarlar?
- Bu sistemi fark etmek ne işe yarar?

Eko-Sistemik Yaşam Modeli

(S. Nazlı tarafından
geliştirildi)

- **Aile-DSYM** kapsamında geliştirilmiştir.
- Ailenin sistemini değerlendirmek ve onun kendi sistemini düzenlemesine yardımcı olmak için 8 katmanlı modelden yararlanır.
- Çoğu aile bu katmanların farkında değil 😞
- Ancak ruh sağlığı profesyoneli olarak hem farkında olmalıyız hem de danışanlarımızın fark etmesine yardımcı olmalıyız 😊

Eko-Sistemik Yaşam Modelinin

8 Katmanı

1.Katman= Birey

2.Katman= Aile

3.Katman= Sosyal ağlar

4.Katman= Yerel sistem

5.Katman= Devlet

6.Katman= Dünya

7.Katman= Evren

8.Katman= Aşkınlık

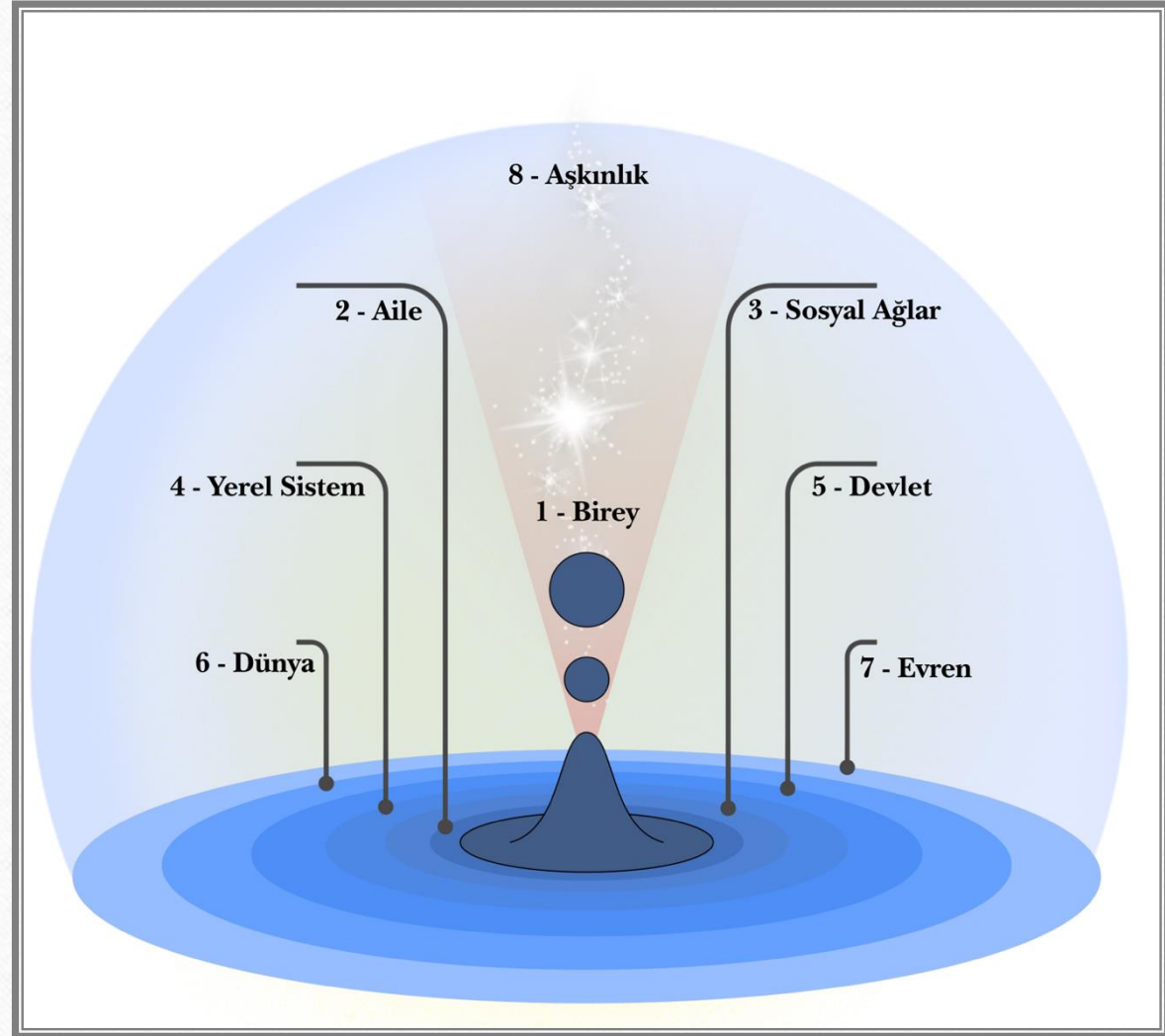
Eko-sistemik yaşam modeli

•<https://www.instagram.com/p/DVBiOfIjCqU/?igsh=YTZ3b3kwMWtxcXcz>

•<https://www.instagram.com/p/DPJIsqVjS3I/?igsh=MTU0NjlqY290ZDN1OA==>

Kendiniz için:

<https://www.instagram.com/reel/DVnYkfSjEsM/?igsh=YThmNnJoaTRkODI=>

Sosyal uyum temelli aile psikoeğitim programının katmanları

- **Birey (4. ve tüm oturumlar)=** Güçlü ve gelişime açık özelliklerini fark etme ve gelecek planlama becerisi
- **Aile (1.,2.,3. oturum)=** Aile işlevselliğini artırma becerisi
- **Sosyal ağlar (2.,3. oturum)=** Yakın etkileşimde bulunduğu kişiler ile etkili iletişim becerisi
- **Yerel sistem (2.,5. oturum)=** İçinde yaşadığı bölgeye uyum sağlama
- **Devlet (5. oturum)=** Devletin yazılı kurallarına uyum becerisi, hak ve sorumluluk bilinci
- **Dünya (6. oturum)=** Çok kültürlü yaşama uyum sağlama

Sevgiler...

İletişim adresim:
@serapnazli68

Bilgi paylaşımı adresim:
@psikonazli